TMS 33

HİSSE BAŞINA KAZANÇ

GÜNCELLEMELER VE YÜRÜRLÜK TARİHLERİ

- "TMS 33 *Hisse Başına Kazanç*" 31/12/2005 tarihinden sonra başlayan hesap dönemleri için uygulanmak üzere ilk olarak 28/03/2006 tarihli ve 26122 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.
- Söz konusu Standart, Uluslararası Finansal Raporlama Standartlarında meydana gelen değişikliklere paralellik sağlanması amacıyla;

    1. 15/07/2007 tarih ve 26583 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 57 sıra no'lu,
    2. 15/07/2007 tarih ve 26583 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 64 sıra no'lu,
    3. 13/08/2008 tarih ve 26966 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 66 sıra no'lu,
    4. 13/08/2008 tarih ve 26966 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 71 sıra no'lu,
    5. 28/10/2011 tarih ve 28098 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 217 sıra no'lu,
    6. 29/06/2012 tarih ve 28338 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 1 sıra no'lu,
    7. 30/12/2012 tarih ve 28513 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 5 sıra no'lu,
    8. 19/12/2017 tarih ve 30275 sayılı Resmi Gazete'de (Mükerrer) yayımlanan 104 sıra no'lu

    Tebliğler aracılığıyla güncellenmiştir.

- Birinci değişiklik doğrudan TMS 33 tarafından yapılmış olup, 31/12/2006 tarihinden sonra başlayan hesap dönemleri için geçerlidir.
- İkinci değişiklik Standartta "PB (Para Birimi) ve YTL" şeklinde geçen ibarelerin "TL" olarak değiştirilmesine ilişkin olup, 31/12/2006 tarihinden sonra başlayan hesap dönemleri için geçerlidir.
- Üçüncü ve dördüncü değişiklikler yeni yayımlanan TMS 1 tarafından yapılmış olup, esas itibariyle 31/12/2008 tarihinden sonra başlayan hesap dönemleri için geçerlidir. Yeni TMS 1'in erken uygulanma imkânı da bulunmaktadır. Erken uygulanma durumunda ilgili değişiklikler 31/12/2007 tarihinden sonra başlayan hesap dönemleri için geçerlidir.
- Beşinci değişiklik TFRS 11 tarafından yapılmış olup, 31/12/2012 tarihinden sonra başlayan hesap dönemleri için geçerlidir.
- Altıncı değişiklik TMS 1 tarafından yapılmış olup, 30/06/2012 tarihinden sonra başlayan hesap dönemleri için geçerlidir. Altıncı değişikliğin 30/06/2012 tarihi öncesindeki hesap dönemleri için erken uygulanma imkânı da bulunmaktadır.
- Yedinci değişiklik yeni yayımlanan TFRS 13 tarafından yapılmış olup, 31/12/2012 tarihinden sonra başlayan hesap dönemleri için geçerlidir.
- Sekizinci değişiklik TFRS 9 (2017 Sürümü) tarafından yapılmış olup 31/12/2017 tarihinden sonra başlayan hesap dönemleri için geçerlidir.

Türkiye Muhasebe Standardı 33
Hisse Başına Kazanç

Amaç

1 Bu Standardın amacı; hem aynı raporlama dönemi içinde farklı işletmelerin, hem de aynı işletmenin farklı raporlama dönemlerindeki performansının karşılaştırılmasına yardımcı olmak amacıyla, hisse başına kazancın belirlenmesine ve finansal tablo kullanıcılarına sunulmasına ilişkin ilkeleri belirlemektir. Hisse başına kazanç verilerinin, "kazanç"ın farklı muhasebe politikalarına göre saptanması nedeniyle sınırlı kullanıma sahip olmasına karşın, tutarlı bir biçimde belirlenen bir payda, finansal raporlamanın kalitesini artırıcı bir etkiye sahip olacaktır. Bu Standardın odaklandığı nokta, hisse başına kazancın hesaplamasına ilişkin paydanın belirlenmesidir.

Kapsam

2 Bu Standart aşağıdakilere uygulanır:

(a) Bir işletmenin ayrı veya bireysel finansal tabloları:

(i) Adi hisse senetleri veya potansiyel adi hisse senetleri borsa veya diğer teşkilatlanmış piyasalarda (yurtiçi veya yurtdışı borsa veya yerel ve bölgesel piyasaların da dahil olduğu tezgah üstü piyasa) işlem gören veya

(ii) Borsa veya diğer teşkilatlanmış bir piyasada adi hisse senetlerini ihraç etmek amacıyla, bir menkul kıymetler komisyonu veya diğer düzenleyici kuruluş ile finansal tablolarını oluşturan veya oluşturma sürecinde olan ve

(b) Bir grubun ana ortaklık ile konsolide edilmiş finansal tabloları:

(i) Adi hisse senetleri veya potansiyel adi hisse senetleri borsa veya diğer teşkilatlanmış piyasalarda (yurtiçi veya yurtdışı borsa veya yerel ve bölgesel piyasaların da dahil olduğu tezgah üstü piyasa) işlem gören veya

(ii) Borsa veya diğer teşkilatlanmış bir piyasada adi hisse senetlerini ihraç etmek amacıyla, bir menkul kıymetler komisyonu veya diğer düzenleyici kuruluş ile finansal tablolarını oluşturan veya oluşturma sürecinde olan.

3 Hisse başına kazanç tutarını kamuoyuna açıklayan bir işletme, söz konusu tutarı bu Standarda göre hesaplar ve kamuoyuna açıklar.

4 Bir işletmenin, hem konsolide hem de bireysel finansal tablolarını "TFRS 10 *Konsolide Finansal Tablolar" ve* "TMS 27 *Bireysel Finansal Tablolar*" Standartlarına göre hazırlayıp sunması durumunda, bu Standart uyarınca yapılması gereken açıklamaların, sadece, konsolide bilgiler çerçevesinde sunulması gerekir. Hisse başına kazanç bilgilerini bireysel finansal tablolarına göre kamuoyuna açıklamayı tercih eden bir işletme, söz konusu bilgileri sadece kapsamlı gelir tablosunda sunar. İşletme, anılan hisse başına kazanç bilgisini konsolide finansal tablolarda sunmaz.

4A "TMS 1 *Finansal Tabloların Sunuluşu*"nun (Haziran 2012'de değişikliğe uğrayan) 10A Paragrafında belirtildiği üzere işletmenin kâr veya zarar kalemlerini ayrı bir tabloda sunması durumunda, hisse başına kazançlar sadece bu tabloda sunulur.

Tanımlar

5 Bu Standartta geçen terimlerin anlamları aşağıdaki gibidir:

Ters Sulandırma (Hisse senetlerinde artış olsa bile hisse başına kazancın/kârın artışı veya hisse başına zararın azalışı): **Dönüştürülebilir araçların dönüşümünün gerçekleştiği, opsiyon ve hisse alım hakkı veren araçların kullanıldığı veya belirli koşulların yerine gelmesini takiben adi hisse senetlerinin ihraç edildiği varsayımı sonucunda, hisse başına kazancın artması veya hisse başına zararın azalmasıdır.**

Koşullu yeni hisse senedi çıkarma sözleşmesi: **Belirli koşulların yerine getirilmesine bağlı olan hisse senedi ihraç sözleşmesidir.**

***Koşula bağlı çıkarılabilir hisse senetleri*: Koşullu yeni hisse senedi çıkarma sözleşmesinde belirtilen koşulların yerine gelmesini takiben bedelsiz olarak ya da çok az bir nakit veya başka tür bir ödeme karşılığında ihraç edilebilecek adi hisse senetleridir.**

***Sulandırma (Hisse senetlerinde artış olduğu takdirde hisse başına kazancın/kârın azalışı veya hisse başına zararın artışı):* Dönüştürülebilir araçların dönüşümünün gerçekleştiği, opsiyon ve hisse alım hakkı veren araçların kullanıldığı veya belirli koşulların yerine gelmesini takiben adi hisse senetlerinin ihraç edildiği varsayımı sonucunda, hisse başına kazancın azalması veya hisse başına kaybın artmasıdır.**

***Opsiyonlar, hisse alım hakkı veren finansal araçlar ve eşdeğerleri:* Sahibine adi hisse senedi alım hakkı veren finansal araçlardır.**

***Adi hisse (pay) senedi:* Diğer tüm özkaynağa dayalı finansal araç sınıflarından sonra gelen, özkaynağa dayalı bir finansal araçtır.**

***Potansiyel adi hisse (pay) senedi:* Sahibine adi hisse senedi alım hakkı verebilen bir finansal araç ya da benzeri bir sözleşmedir.**

***Satım opsiyonu:* Sahibine belli bir dönem boyunca önceden belirlenmiş bir fiyattan adi hisse senedi satım hakkı veren sözleşmelerdir.**

6 Adi hisse senetleri, ancak imtiyazlı hisse senetleri gibi diğer tür hisse senetlerinden sonra ilgili dönemin kârından pay alır. Bir işletme birden fazla adi hisse senedi sınıfına sahip olabilir. Aynı sınıfta yer alan adi hisse senetleri temettü alımında eşit haklara sahiptir.

7 Potansiyel adi hisse senedi örnekleri aşağıdaki gibidir:

(a) Adi hisse senedine dönüştürülebilen, imtiyazlı hisse senetleri dahil, finansal borçlar ya da özkaynağa dayalı finansal araçlar;

(b) Opsiyonlar ve hisse alma hakkı veren finansal araçlar;

(c) Bir işletmenin veya bazı varlıkların satın alınması gibi, sözleşmeye bağlı düzenlemelerde yer alan koşulların yerine getirilmesini takiben ihraç edilecek hisse senetleri.

8 "TMS 32 *Finansal Araçlar: Açıklamalar ve Sunum*" Standardında tanımlanan terimler, aksi belirtilmedikçe, bu Standartta TMS 32'nin 11 inci Paragrafında belirtilen anlamlarıyla kullanılmıştır. TMS 32; finansal araç, finansal varlık, finansal borç ve özkaynağa dayalı finansal araç kavramlarını tanımlar ve anılan tanımların uygulanmasına ilişkin açıklayıcı hükümler içerir. "TFRS 13 *Gerçeğe Uygun Değer Ölçümü*" Standardı gerçeğe uygun değeri tanımlar ve bu tanımın uygulanmasına ilişkin hükümlere yer verir.

Ölçme

Adi hisse başına kazanç

9 İşletme, ana ortaklığın adi hisse senedi sahiplerinin payına düşen kazanç veya zarar ile sunulmuş olması durumunda, sürdürülen faaliyetlerden anılan hisse senedi sahiplerinin payına düşen kazanç veya zarar için, adi hisse başına kazanç tutarlarını hesaplar.

10 Adi hisse başına kazanç, ana ortaklığın adi hisse senedi sahiplerinin payına düşen kazanç veya zararının (pay), dönemin adi hisse senedi sayısının ağırlıklı ortalamasına (payda) bölünmesiyle hesaplanır.

11 Adi hisse başına kazanca ilişkin olarak sunulan bilginin amacı; raporlama dönemi süresince işletmenin performansından ana ortaklığın her bir adi hisse senedine düşen kazancın tespitine ilişkin bir ölçü sağlamaktır.

Kazanç

12 Adi hisse başına kazancın hesaplanmasında, aşağıdaki kalemlerle ilgili olarak ana ortaklığın adi hisse senedi sahiplerinin payına düşen tutarlar, ilgili kalemlerin vergi sonrası imtiyazlı temettü tutarlarına, imtiyazlı hisse senetlerinin ödenmesinden kaynaklanan farklara ve özkaynak olarak sınıflanan imtiyazlı hisse senetlerinin benzer etkilerine ilişkin düzeltmeler yapıldıktan sonraki tutarlardır:

(a) Sürdürülen faaliyetlerden ana ortaklığın payına düşen kâr veya zarar ve

(b) Ana ortağın payına düşen kâr veya zarar.

13 Ana ortaklığın adi hisse senedi sahiplerine düşen, dönem içerisinde muhasebeleştirilen vergi gideri ve borç olarak sınıflanan imtiyazlı hisse senedi temettüleri dahil tüm gelir ve gider kalemleri, ana ortaklığın adi hisse senedi sahiplerine düşen dönem kâr veya zararının belirlenmesinde dikkate alınır (bakınız: TMS 1).

14 Kâr veya zarardan düşülen imtiyazlı temettülerin vergi sonrası tutarı:

(a) Birikimsiz imtiyazlı hisse senetleri ile ilgili olarak, varsa, ilgili dönem için ilan edilen temettülerin vergi sonrası tutarı ve

(b) İlan edilmiş olsun veya olmasın, birikimli imtiyazlı hisse senetleri ile ilgili olarak ilgili dönem için öngörülen temettülerin vergi sonrası tutarı. İlgili dönemin imtiyazlı temettülerinin tutarı, geçmiş dönemlere ilişkin olarak cari dönem içinde ödenen veya ödeneceği ilan edilen birikimli imtiyazlı hisse senetlerinin imtiyazlı temettü tutarını içermez.

15 Bir işletmenin imtiyazlı hisse senetlerini iskontolu olarak ihraç etmesini telafi etmek amacıyla başlarda düşük tutarda, ya da ileriki dönemlerde yatırımcıların imtiyazlı hisse senetlerini primli satın almaları sonucu oluşan beklentilerine cevap vermek amacıyla piyasa oranlarının üzerinde temettü ödeyen imtiyazlı hisse senetleri, bazen, artan oranlı imtiyazlı hisse senetleri olarak adlandırılır. Artan oranlı imtiyazlı hisse senetlerine ilişkin her türlü ihraç iskontosu veya prim, etkin faiz yöntemi kullanılmak suretiyle dağıtılmamış kârlarda itfa edilir ve hisse başına kazanç hesaplamasında imtiyazlı temettü olarak dikkate alınır.

16 İmtiyazlı hisse senetleri, bir işletmenin, hissedarları için yapacağı bir ihale sonucunda geri satın alınabilir. İmtiyazlı hisse senedi sahiplerine defter değerinin üzerindeki gerçeğe uygun değerden ödeme yapılması durumunda; bu fazla kısım, imtiyazlı hisse senedi sahipleri için bir getiri, işletme için ise dağıtılmamış kârlarından düşülecek bir giderdir. Bu tutar, ana ortaklığın adi hisse senedi sahiplerine düşen kâr veya zararın hesaplanması sırasında düşülür.

17 Dönüştürülebilir imtiyazlı hisse senetlerinin erken bir tarihte adi hisse senedine dönüştürülmesi; işletmenin orijinal dönüşüm koşullarında olumlu değişiklikler yapması veya ek bir ödeme yapılması sonucu sağlanabilir. Adi hisse senetlerinin gerçeğe uygun değer fazlası veya orijinal dönüşüm koşullarına göre ihraç edilebilecek adi hisse senetlerinin gerçeğe uygun değerinin üzerinde yapılan her türlü ödeme, imtiyazlı hisse senedi sahipleri için bir getiridir ve ana ortaklığın adi hisse senedi sahiplerine düşen kâr veya zararının hesaplanması sırasında düşülür.

18 İmtiyazlı hisse senetlerinin defter değerinin bunlara ilişkin olarak yapılan ödemenin gerçeğe uygun değerini aşan kısmı, ana ortaklığın adi hisse senedi sahiplerine düşen kâr veya zararın hesaplanması sırasında eklenir.

Hisse senetleri

19 Adi hisse başına kazanç tutarının hesaplanmasında; adi hisse senedi sayısı, dönem boyunca mevcut adi hisse senedi sayısının ağırlıklı ortalamasını ifade eder.

20 Dönem boyunca mevcut adi hisse senedi sayısının ağırlıklı ortalamasının kullanılması; dönem içi herhangi bir zamanda daha az veya daha çok hisse senedinin mevcut olması sonucunda, sermaye tutarının dönem içerisinde değişebilme olasılığını yansıtır. Dönem içinde mevcut adi hisse senedi sayısının ağırlıklı ortalaması, dönem boyunca ihraç edilen veya geri alınan ve zaman ağırlık faktörüyle çarpılan adi hisse senedi sayısı ile düzeltilmiş dönem başı adi hisse senedi sayısını ifade eder. Zaman ağırlıklı faktör, hisselerin mevcut olduğu gün sayısının dönemin toplam gün sayısına bölünmesi sonucu elde edilir; çoğunlukla, makul bir ağırlıklı ortalama tahmini yeterlidir.

21 Hisse senetleri, bunlara ilişkin alacağın doğduğu tarihten (genellikle ihraç tarihleridir) itibaren hisse senedi ağırlıklı ortalama sayısına dahil edilirler, örneğin:

(a) Nakit karşılığı ihraç edilen adi hisse senetleri, ilgili nakit alacağının doğduğu tarihte;

(b) Kâr paylarının gönüllü olarak, adi hisse senetlerine veya imtiyazlı hisse senetlerine yatırılması durumunda ihraç edilen adi hisse senetleri, kâr paylarının dönüştürülme tarihinde;

(c) Bir borçlanma aracının adi hisse senetlerine dönüştürülmesi sonucu ihraç edilen adi hisse senetleri, borcun üzerindeki faiz tahakkukunun sona erdiği tarihte;

(d) Diğer finansal araçların sağladığı faiz veya anaparanın karşılığında/yerine ihraç edilen adi hisse senetleri, bu araçlar üzerindeki faiz tahakkukunun sona erdiği tarihte;

(e) Bir borcun geri ödenmesi için ihraç edilen adi hisse senetleri, ilgili borcun geri ödendiği tarihte;

(f) Bir varlığın nakit dışı satın alımında kullanılmak üzere ihraç edilen adi hisse senetleri, ilgili varlığın satın alındığı tarihte ve

(g) İşletmeye sağlanan bir hizmet karşılığında ihraç edilen adi hisse senetleri, ilgili hizmetin alındığı tarihte.

Adi hisse senetlerinin hesaplamaya dahil edilme zamanları, bunların ihraç edilme kayıt ve koşullarına bağlıdır. İhraç işlemine ilişkin her türlü anlaşmanın özü dikkate alınmalıdır.

22 İşletme birleşmesinde aktarılan tutarın bir parçası olarak ihraç edilen adi hisse senetleri, edinim tarihinden itibaren ağırlıklı ortalama hisse senedi sayısına dahil edilir. Çünkü edinen işletme, edinilen işletmenin kâr veya zararını söz konusu tarihten itibaren kendi kapsamlı gelir tablosuna dahil eder.

23 Zorunlu olarak hisse senedine dönüştürülecek finansal araçların dönüşüm işleminin tamamlanması sonucunda ihraç edilecek olan adi hisse senetleri, sözleşme tarihinden itibaren adi hisse başına kazanç hesaplamalarına dahil edilir.

24 Koşula bağlı çıkarılabilir hisse senetleri; sadece, gerekli tüm koşullar sağlandığında (yani olaylar meydana geldiğinde) mevcut olarak kabul edilir ve adi hisse başına kazanç hesaplamasına dahil edilirler. Yalnızca belli bir zaman geçtikten sonra ihraç edilebilecek hisse senetleri, koşula bağlı çıkarılabilir hisse senetleri olarak kabul edilmez; çünkü zamanın geçeceği kesindir. Koşula bağlı olarak iade edilebilen (diğer bir deyişle geri çağrılabilen) hisse senetleri mevcut olarak kabul edilmez ve geri çağrılmalarının artık söz konusu olmayacağı tarihe kadar, adi hisse başına kazanç hesaplamasının dışında bırakılırlar.

25 "-"

26 Cari dönem ve sunulan diğer tüm dönemlerdeki adi hisse senedi sayısının ağırlıklı ortalaması, kaynaklarda herhangi bir değişikliğe yol açmadan adi hisse senedi sayısını değiştiren potansiyel adi hisse senetlerinin dönüşümü dışındaki her türlü olay için düzeltilir.

27 Adi hisse senetleri kaynaklarda herhangi bir değişikliğe neden olmaksızın ihraç edilebilir veya mevcut adi hisse senetlerinin sayıları azaltılabilir. Örneğin:

(a) Aktifleştirme veya bedelsiz hisse senedi verilmesi (bazen, hisse olarak verilen temettü olarak da adlandırılır);

(b) Başka bir ihraç işleminde bedelsiz bir unsurun bulunması; örneğin mevcut hissedarlara yeni haklar içeren bir ihraç işlemindeki bedelsiz unsur;

(c) Hisse senedi bölünmesi ve

(d) Nominal değeri artırarak hisse senetlerini birleştirme (hisselerin konsolidasyonu).

28 Aktifleştirme veya bedelsiz dağıtımı ya da hisse bölünmesinde, adi hisse senetleri, mevcut hissedarlara ek bir ödeme talep etmeden ihraç edilir. Bu nedenle, kaynaklarda bir artış olmadan mevcut adi hisse senedi sayısı artar. Anılan işlem öncesinde mevcut olan adi hisse senetlerinin sayısı, anılan işlemin, sunulan en erken dönemin başında gerçekleşmiş olması durumunda mevcut adi hisse senetlerinin sayısında meydana gelecek oransal değişime göre düzeltilir. Örneğin, bire-iki oranında bir bedelsiz ihraç işleminde, ihraçtan önceki adi hisse senedi sayısının üç ile çarpılması suretiyle yeni toplam adi hisse senedi sayısı bulunur ya da ilave adi hisse senedi sayısının elde edilmesi için ihraçtan önceki adi hisse senedi sayısı iki ile çarpılır.

29 Adi hisse senetlerinin konsolidasyonu işlemi, genellikle, mevcut adi hisse senetlerinin sayısını bunun karşılığında kaynaklarda bir azalmaya neden olmadan azaltır. Ancak böyle bir işlemin nihai etkisi, gerçeğe uygun değerden hisse senedi geri alımı ise, mevcut adi hisse senedi sayısındaki azalma kaynaklardaki buna karşılık oluşan bir azalmanın sonucudur. Bu tür bir işleme örnek; özel bir temettü ile birleşmiş bir hisse senedi konsolidasyonudur. Söz konusu birleşik işlemin gerçekleştiği dönem için adi hisse senedi sayısının ağırlıklı ortalaması, ilgili özel temettünün gerçekleştiği tarihten itibaren adi hisse senetleri sayısındaki azalma çerçevesinde düzeltilir.

Sulandırılmış hisse başına kazanç

30 İşletme, ana ortaklığın adi hisse senedi sahiplerinin payına düşen kazanç veya zarar ile, sunulmuş olması durumunda, sürdürülen faaliyetlerden anılan hisse senedi sahiplerinin payına düşen kazanç veya zarar için adi hisse başına kazanç tutarlarını hesaplar.

31 Sulandırılmış hisse başına kazancın hesaplanmasında, işletme, ana ortaklığın adi hisse senedi sahiplerinin payına düşen kâr veya zarar ile ağırlıklı ortalama hisse senedi sayısını, sulandırma etkisi olan potansiyel adi hisse senetlerinin etkilerine göre düzeltir.

32 Sulandırılmış hisse başına kazancın hesaplanmasının amacı, adi hisse başına kazanç hesaplamasının amacı ile tutarlı olup - her bir adi hisse senedinin işletmenin performansındaki payına ilişkin bir ölçü sağlamak-; anılan hesaplamalarda dönem içinde mevcut, sulandırma etkisi olan tüm potansiyel adi hisse senetlerinin etkilerini de dikkate alır. Sonuç olarak:

(a) Ana ortaklığın adi hisse senedi sahiplerinin payına düşen kâr veya zarar, sulandırma etkisi olan potansiyel adi hisse senetlerine ilişkin olarak dönem içerisinde gerçekleşen vergi sonrası temettü ve faiz miktarı tutarında artırılır ve gelir veya giderde sulandırma etkisi olan potansiyel adi hisse senetlerinin dönüştürülmesinden kaynaklanan diğer her türlü değişikliğe göre düzeltilir ve

(b) Mevcut adi hisse senedi sayısının ağırlıklı ortalaması, sulandırma etkisi olan tüm potansiyel adi hisse senetlerinin dönüştürüldüğü varsayımıyla, ilave adi hisse senedi sayısının ağırlıklı ortalaması kadar artırılır.

Kazançlar

33 Sulandırılmış hisse başına kazancın hesaplanmasında, bir işletme; ana ortaklığın adi hisse sahiplerine düşen kâr veya zararı, 12 nci Paragrafta hesaplandığı gibi, aşağıdaki kalemlerin vergi sonrası etkilerine göre düzeltir:

(a) 12 nci Paragrafta hesaplandığı üzere, ana ortaklığın adi hisse senedi sahiplerine düşen kâr veya zararının hesaplanmasında düşülen, sulandırma etkisi olan potansiyel adi hisse senetlerine ilişkin temettü veya diğer kalemler;

(b) Dönem içerisinde, sulandırma etkisi olan potansiyel adi hisse senetlerine ilişkin olarak muhasebeleştirilen faizler ve

(c) Sulandırma etkisi olan potansiyel adi hisse senetlerinin dönüşümü sonucunda gelir veya giderde meydana gelen diğer her türlü değişiklikler.

34 Potansiyel adi hisse senetlerinin adi hisse senetlerine dönüştürülmesinin ardından, 33'üncü paragrafın (a)-(c) bentlerinde belirtilen kalemler bir daha oluşmaz. Bunun yerine, yeni adi hisse senetleri, ana ortaklığın adi hisse senedi sahiplerine düşen kâr veya zarara katılmaya hak kazanır. Bu nedenle, 12'nci paragrafa göre hesaplanan ve ana ortaklığın adi hisse senedi sahiplerine düşen kâr veya zarar, 33'üncü paragrafın (a)-(c) bentlerinde belirtilen kalemler ve bunlara ilişkin vergilere göre düzeltilir. Potansiyel adi hisse senetlerine ilişkin giderler, işlem maliyetleri ve etkin faiz yöntemine göre muhasebeleştirilen iskontoları içerir (bakınız: TFRS 9).

35 Potansiyel adi hisse senetlerinin dönüşümü, gelir veya giderde önemli değişikliklere neden olabilir. Örneğin, potansiyel adi hisse senetlerine ilişkin faiz giderinin azalması ve bunun sonucunda kârda meydana gelen artış veya zarardaki bir azalma, zorunlu personel kâr paylaşım planına ilişkin giderlerde artışa yol açabilir. Sulandırılmış hisse başına kazancın hesaplanması için, ana ortaklığın adi hisse senedi sahiplerine düşen kâr veya zarar, gelir veya giderde meydana gelen bu tür değişikliklere göre düzeltilir.

Hisse senetleri

36 Sulandırılmış hisse başına kazancın hesaplanması açısından, adi hisse senetlerinin sayısı; 19-26 ncı Paragraflarda belirtildiği şekilde hesaplanan ağırlıklı ortalama adi hisse senedi sayısı ile sulandırma etkisi olan potansiyel adi hisse senetlerinin tamamının adi hisse senetlerine dönüştürülmesi durumunda ihraç edilecek adi hisse senedi sayısının ağırlıklı ortalamasının toplamına eşittir. Sulandırma etkisi olan potansiyel hisse senetlerinin, dönem başında, daha sonra olması durumunda ise potansiyel adi hisse senetlerinin ihraç edildiği tarihte, adi hisse hisse senetlerine dönüştürüldüğü kabul edilir.

37 Sulandırma etkisi olan potansiyel adi hisse senetleri, sunulan her bir dönem için bağımsız olarak belirlenir. Yılbaşından bugüne kadar olan döneme dahil edilen sulandırma etkisi olan potansiyel adi hisse senetlerinin sayısı, her ara döneme ait hesaplamaya dahil edilen sulandırma etkisi olan potansiyel adi hisse senetlerinin bir ağırlıklı ortalaması değildir.

38 Potansiyel adi hisse senetleri, mevcut oldukları dönem için ağırlıklandırılır. Dönem boyunca iptal edilen veya hükmü kalmayan potansiyel adi hisse senetleri, sulandırılmış hisse başına kazanç hesaplamasına ancak mevcut oldukları süre için dahil edilir. Dönem içinde adi hisse senetlerine dönüştürülen potansiyel adi hisse senetleri dönemin başından dönüşümün gerçekleştiği tarihe kadar olan dönem için sulandırılmış hisse başına kazanç hesaplamasına dahil edilir; dönüşüm sonucunda ortaya çıkan adi hisse senetleri hem adi hisse başına kazanç hesaplamasına hem de sulandırılmış hisse başına kazanç hesaplamasına dahil edilir.

39 Sulandırma etkisi olan potansiyel adi hisse senetlerinin dönüşümü sırasında ihraç edilecek adi hisse senetlerinin sayısı, potansiyel adi hisse senetlerinin koşullarına göre belirlenir. Birden fazla dönüşüm şekli olması durumunda; ilgili hesaplama, potansiyel adi hisse senedi sahipleri açısından en avantajlı dönüşüm oranından veya tahmini değerden yapılır.

40 Bir bağlı ortaklık, iş ortaklığı veya iştirak; ana ortaklık veya yatırım yapılan işletme üzerinde müşterek kontrol gücü veya önemli etkisi bulunan yatırımcının dışındaki taraflara da, bağlı ortaklık, iş ortaklığı veya iştirakin adi hisse senetlerine veya ana ortaklık veya yatırım yapılan işletme üzerinde müşterek kontrol gücü veya önemli etkisi bulunan yatırımcının (raporlayan işletmenin) adi hisse senetlerine dönüştürülebilen potansiyel adi hisse senetleri ihraç edebilir. İlgili bağlı ortaklık, iş ortaklığı veya iştirakin söz konusu potansiyel adi hisse senetlerinin, raporlayan işletmenin adi hisse başına kazancı üzerinde hisse başına kârın azalışı ya da hisse başına zararın artışı etkisine sahip olması durumunda, bunlar sulandırılmış hisse başına kazancın hesaplanması işlemlerine dâhil edilir.

Sulandırma etkisi olan potansiyel adi hisse senetleri

41 **Potansiyel adi hisse senetleri, ancak ve ancak anılan hisse senetlerinin adi hisse senetlerine dönüşümünün sürdürülen faaliyetlerden elde edilen hisse başına kazancı azaltması veya hisse başına zararı artırılması durumunda, sulandırma etkisine sahip kabul edilir.**

42 Bir işletme, potansiyel adi hisse senetlerinin sulandırma etkisine sahip olup olmadığını belirlemek için, sürdürülen faaliyetlerden elde edilen kâr veya zararın ana ortaklığa ait kısmını kontrol sayısı olarak kullanır. Elde edilen kâr veya zararın ana ortaklığa ait kısmı, 12 nci Paragrafa göre düzeltilir ve bu şekilde hesaplanan tutar, durdurulan faaliyetlere ilişkin kalemleri içermez.

43 Potansiyel adi hisse senetlerinin adi hisse senetlerine dönüşümünün sürdürülen faaliyetlerden elde edilen hisse başına kazancı artıracak veya hisse başına zararı azaltacak olması durumunda, anılan hisse senetlerinin ters sulandırma etkilerinin olduğu kabul edilir. Sulandırılmış hisse başına kazancın hesaplanması işlemi, bu tersine durumla sonuçlanacak dönüşüm, hak kullanımı veya diğer potansiyel adi hisse senedi ihraçlarını dikkate almaz.

44 Potansiyel adi hisse senetlerinin sulandırma ya da ters sulandırma etkisine sahip olup olmadığının belirlenmesinde, her bir potansiyel adi hisse senedi ihracı veya serisi, topluca değil, ayrı ayrı dikkate alınır. Potansiyel adi hisse senetlerinin dikkate alınma sıraları, bunların, sulandırma etkisine sahip olup olmamalarını etkileyebilir. Bu nedenle, adi hisse başına kazanca ilişkin söz konusu etkiyi azami hale getirmek için, her bir potansiyel adi hisse senedi ihracı veya serisi söz konusu etkiyi en yüksek taşıyandan itibaren sıralanır, yani, ek hisse başına kazancı en düşük olan sulandırma etkisine sahip potansiyel adi hisse senetleri, ek hisse başına daha yüksek kazanca sahip olanlardan daha önce, sulandırılmış hisse başına kazancın hesaplanması işlemine dahil edilirler. Opsiyonlar ve hisse alma hakkı veren finansal araçlar hesaplamanın payını etkilemediklerinden, genellikle, ilk olarak dahil edilirler.

Opsiyonlar, hisse alma hakkı veren finansal araçlar ve eşdeğerleri

45 **Sulandırılmış hisse başına kazancın hesaplanmasında; işletme, sulandırma etkisi yaratacak opsiyonlar ile hisse alma hakkı veren finansal araçların kullanıldığını farz eder. Bu araçlardan elde edildiği varsayılan gelirlerin dönem içinde adi hisse senetlerinin ortalama piyasa fiyatından ihraç edilmesinden sağlanacak gelirlere eşit olduğu kabul edilir. Dönem içinde ihraç edilen adi hisse senedi sayısı ile ortalama piyasa fiyatından ihraç edilecek adi hisse senedi sayısı arasındaki fark, bedelsiz olarak ihraç edilmiş adi hisse senetleri olarak kabul edilir.**

46 Opsiyonlar ve hisse alma hakkı veren finansal araçlar, dönem içinde ortalama piyasa fiyatından daha düşük bir fiyata adi hisse senedi ihracına yol açtıklarında, sulandırma etkisine sahiptirler. Bu etkinin tutarı, adi hisse senetlerinin dönem içindeki ortalama fiyatı eksi ihraç fiyatıdır. Dolayısıyla, sulandırılmış hisse başına kazancın hesaplanması açısından, potansiyel adi hisse senetlerinin aşağıdakilerden oluştuğu kabul edilir:

(a) Dönem içerisinde belirli sayıda adi hisse senedinin bunların ortalama piyasa fiyatlarından ihraç edilmesini öngören bir sözleşme. Bu gibi adi hisse senetlerinin makul bir şekilde fiyatlandıkları ve hisse başına kazanç veya zararda değişiklik etkisi yaratmadıkları varsayılır. Bunlar, sulandırılmış hisse başına kazançların hesaplanması işlemine dahil edilmezler.

(b) Kalan adi hisse senetlerinin bedelsiz olarak ihraç edilmesini öngören bir sözleşme. Bu gibi adi hisse senetleri hiçbir gelir yaratmazlar ve mevcut adi hisse senetlerine düşen kâr veya zararda herhangi bir etki yapmazlar. Bu nedenle bu gibi hisse senetleri sulandırıcı bir etkiye sahiptir ve sulandırılmış hisse başına kazançların hesaplanması işleminde, mevcut adi hisse senedi sayısına eklenirler.

47 Opsiyonlar ve hisse alma hakkı veren finansal araçlar, sadece, adi hisse senetlerinin dönem içindeki ortalama piyasa fiyatının, ilgili opsiyonun veya hisse alma hakkı veren finansal aracın tahmini değerini aşması durumunda (diğer bir deyişle kârda olmaları durumunda), sulandırma etkisine sebep olurlar. Daha önce raporlanmış hisse başına kazanç tutarları, adi hisse senetlerinin fiyatlarında meydana gelen değişiklikleri yansıtmak amacıyla geriye yönelik olarak düzeltilmezler.

47A Hisse senedi opsiyonları ve "TFRS 2 *Hisse Bazlı Ödeme*" Standardının uygulandığı diğer hisse bazlı ödeme anlaşmaları açısından, 46 ncı Paragraftaki ihraç fiyatı ile 47 nci Paragraftaki kullanım fiyatı; hisse senedi opsiyonu veya diğer bir hisse bazlı ödeme anlaşmasına göre gelecekte işletmeye sağlanacak mal ve hizmetlerin gerçeğe uygun değerini (TFRS 2 uyarınca ölçülen) içerir.

48 Çalışanların sabit veya belirlenebilir koşullara dayalı hisse edinme opsiyonları ve getirisi belli olmayan adi hisse senetleri, sulandırılmış hisse başına kazancın hesaplanmasında, getirileri koşullu olsa bile opsiyon işlemleri gibi dikkate alınırlar. Bunların ihraç tarihinde mevcut olduğu kabul edilir. Çalışanların performans bazlı hisse edinme opsiyonları, koşula bağlı çıkarılabilir hisse senetleri olarak kabul edilir, çünkü ihraçları zamanın geçmesi yanında belli koşulların sağlanmasına da bağlıdır.

Dönüştürülebilir araçlar

49 Dönüştürülebilir araçların sulandırma etkisi, sulandırılmış hisse başına kazanç hesaplamasına 33 ve 36 ncı Paragraflara göre yansıtılır.

50 Dönüştürülebilir imtiyazlı hisse senetleri için cari dönem içinde ilan edilen veya biriktirilen, dönüşüm işlemi sırasında elde edilebilecek adi hisse başına temettü miktarları adi hisse başına kazanç tutarından fazla olduğu sürece, anılan hisse senetlerinin, ters sulandırma etkisi bulunur. Benzer şekilde, dönüştürülebilir borcun faiz gelirinin (vergi ve gelir veya giderdeki diğer değişikliklerin etkilerinden arındırılmış olarak), adi hisse senetlerine dönüştürüldüklerinde elde edilebilecek adi hisse başına kazançtan fazla olması durumunda, söz konusu borçlar, hisse başına kâr artışı veya hisse başına zarar azalışı etkisine sebep olur.

51 Dönüştürülebilir imtiyazlı hisse senetlerinin itfası veya özendirilmiş dönüştürmeyle azaltılması işlemi, daha önce mevcut olan dönüştürülebilir imtiyazlı hisse senetlerinin sadece bir kısmını etkileyebilir. Bu gibi durumlarda, kalan imtiyazlı hisse senetlerinin sulandırma etkisine sahip olup olmadığını belirlemek için, 17 nci Paragrafta belirtilen fazla ödeme, itfa olmuş veya dönüştürülmüş hisse senetlerine atfedilir. İtfa olan veya dönüştürülen hisse senetleri, bu durumda olmayan hisse senetlerinden ayrı olarak dikkate alınır.

Koşula bağlı çıkarılabilir hisse senetleri

52 Adi hisse başına kazancın hesaplanmasında olduğu gibi, koşula bağlı çıkarılabilir adi hisse senetleri; koşullar sağlandığı takdirde (diğer bir deyişle olaylar gerçekleştiğinde), mevcut olarak dikkate alınır ve sulandırılmış hisse başına kazancın hesaplanması işlemine dahil edilirler. Koşula bağlı çıkarılabilir hisse senetleri, ilgili dönemin başından (ya da daha sonra ise koşullu yeni hisse senedi çıkarma anlaşması tarihinden) itibaren dikkate alınırlar. Koşulların sağlanmaması durumunda, hisse başına kazanç hesaplamasına dahil edilen hisse senedi sayısı, ilgili dönemin sonunun koşul süresinin sonu olması durumunda, ihraç edilebilir hisse senetleri sayısıdır. Koşullu dönem sona erdiğinde koşulların sağlanmamış olması durumunda, yeniden hesaplamaya/düzeltmeye izin verilmez.

53 Koşula bağlı ihracın şartı, dönem içinde belirli bir kazanç tutarına ulaşılması veya bunun devam ettirilmesi ise ve ilgili tutara raporlama döneminin sonunda ulaşılmış, ancak anılan kazanç tutarının raporlama döneminin ötesinde ek bir dönem için daha devam ettirilmesi gerekiyorsa, sulandırma etkisine sahip olmaları durumunda, ilave adi hisse senetleri, sulandırılmış hisse başına kazanç hesaplaması sırasında, mevcut olarak dikkate alınırlar. Bu durumda, sulandırılmış hisse başına kazanç hesaplaması, raporlama dönemi sonundaki kazanç tutarının koşullu dönemin sonundaki kazanç tutarı olması durumunda ihraç edilecek adi hisse senedi sayısını esas alır. Kazanç tutarının gelecek dönemlerde değişebilecek olmasından ötürü, adi hisse başına kazancın hesaplanması işlemi, gerekli tüm koşullar sağlanmadığından dolayı, koşullu dönemin sonuna kadar, bu tür koşula bağlı olarak çıkarılabilecek adi hisse senetlerini içermez.

54 Koşula bağlı olarak çıkarılabilir adi hisse senetlerinin sayısı, adi hisse senetlerinin gelecekteki piyasa fiyatına bağlı olabilir. Bu durumda, etkinin sulandırma şeklinde olması durumunda, sulandırılmış hisse başına kazanç hesaplaması işleminde, raporlama dönemi sonundaki piyasa fiyatının koşullu dönemin sonundaki piyasa fiyatı olması durumunda ihraç edilecek adi hisse senedi sayısını esas alınır. Koşullu raporlama döneminin ötesine uzanan bir süre boyunca ortalama piyasa fiyatının esas alınması durumunda, geçen dönemin ortalaması kullanılır. Piyasa fiyatının gelecek dönemde değişebilecek olmasından ötürü, adi hisse başına kazancın hesaplanması işlemi, gerekli tüm koşullar sağlanmadığından, koşullu dönemin sonuna kadar anılan tür koşula bağlı çıkarılabilir adi hisse senetlerini içermez.

55 Koşula bağlı çıkarılabilir adi hisse senetlerinin sayısı, gelecekteki kazançlara veya adi hisse senetlerinin gelecekteki fiyatlarına bağlı olabilir. Bu durumda, sulandırılmış hisse başına kazanç hesaplaması işlemine dahil edilen adi hisse senetlerinin sayısı, her iki koşula da (diğer bir deyişle o güne kadar oluşan kazanca ve raporlama dönemi sonundaki cari piyasa fiyatına) bağlıdır. Her iki koşul birden karşılanmadıkça, koşula bağlı çıkarılabilir adi hisse senetleri, sulandırılmış hisse başına kazanç hesaplanması işlemine dahil edilmez.

56 Diğer durumlarda, koşula bağlı çıkarılabilir adi hisse senedi sayısı, kazanç veya piyasa fiyatından başka bir koşula (örneğin, belirli sayıda satış mağazasının açılması gibi) bağlı olabilir. Bu gibi durumlarda, koşula bağlı çıkarılabilir adi hisse senetleri, halihazırdaki durumun koşullu dönemin sonuna kadar aynı kaldığı varsayılmak suretiyle, raporlama döneminin sonundaki duruma göre, sulandırılmış hisse başına kazanç hesaplanması işlemine dahil edilirler.

57 Koşula bağlı çıkarılabilir potansiyel adi hisse senetleri (koşula bağlı olarak çıkarılabilen dönüştürülebilir araçlar gibi, koşullu yeni hisse senedi çıkarma sözleşmesi kapsamında olanlar hariç), sulandırılmış hisse başına kazanç hesaplanması işlemine aşağıdaki şekilde dahil edilir:

(a) İşletme, potansiyel adi hisse senetlerinin, 52-56 ncı Paragraflarda belirtilen koşullu adi hisse senetlerine ilişkin hükümlere göre ihraç edilmeleri için gereken koşullar çerçevesinde çıkarılabilir olup olmadıklarını belirler ve

(b) Anılan potansiyel adi hisse senetlerinin, sulandırılmış hisse başına kazanç hesaplaması işlemine yansıtılmalarının gerekli olması durumunda, işletme, 45-48 inci Paragraflarda opsiyon ve hisse alma hakkı veren finansal araçlarla ilgili hükümler, 49-51 inci Paragraflardaki dönüştürülebilir araçlarla ilgili hükümler ile 58-61 inci Paragraflardaki ödemesi adi hisse senedi veya nakit ile yapılabilen sözleşmelerle ilgili hükümler veya diğer hükümlerden uygun olanları dikkate almak suretiyle, söz konusu potansiyel hisse senetlerinin, sulandırılmış hisse başına kazanç hesaplaması işleminde yaratacakları etkiyi belirler.

Ancak, ihraç edilmeleri koşula bağlı olmayan mevcut benzeri potansiyel adi hisse senetlerinin kullanıldığı ya da dönüştürüldüğü varsayımı yapılmadıkça, sulandırılmış hisse başına kazancın hesaplaması işlemi açısından, kullanım ya da dönüştürülme varsayımları yapılmaz.

Ödemesi adi hisse alımı veya nakit ile yapılabilen sözleşmeler

58 İşletmenin kendi seçimiyle ödemesini adi hisse alımı veya nakit ile yapabileceği bir sözleşmenin bulunması durumunda, ödemenin hisse senedi ile yapılacağını varsayar ve bunun sonucundaki potansiyel adi hisse senetlerini, sulandırma etkilerinin olması durumunda, sulandırılmış hisse başına kazancın hesaplanması işlemine dahil eder.

59 Böyle bir sözleşme muhasebe kayıtları açısından bir varlık veya borç olarak sunulduğunda veya bir özkaynak ve borç kalemi içerdiğinde; işletme kesrin payını, ilgili sözleşme tamamıyla özkaynağa dayalı bir finansal araçmış gibi kabul edilmek suretiyle, kâr veya zarardaki değişiklikler için düzeltir. Yapılacak düzeltme işlemi, 33 üncü Paragrafta belirtilen düzeltmelere benzerdir.

60 Karşı tarafın seçimine göre hisse senedi veya nakit olarak ödenebilecek sözleşmeler açısından, sulandırılmış hisse başına kazancın hesaplanması işleminde, anılan ödeme şekillerinden daha fazla sulandırma etkisi yapan ödeme şekli kullanılır..

61 Adi hisse senedi veya nakit olarak ödenebilecek sözleşmelere örnek, vade sonunda, herhangi bir sınırlama olmaksızın, işletmeye anapara ödemesini nakit veya kendi adi hisse senetleriyle yapabilme seçeneğini veren bir borç aracı olabilir. Diğer bir örnek ise; sahibine, ödemeyi adi hisse senedi veya nakit ile yapabilme seçeneği veren yazılı satım opsiyonudur.

Satın alınmış opsiyon

62 Satın alınmış satım ve alım opsiyonları (diğer bir deyişle, işletmenin kendi adi hisse senetleri üzerindeki opsiyonları) gibi sözleşmeler, sulandırılmış hisse başına kazancın hesaplanması işlemine, sulandırma etkisine sahip olmamaları nedeniyle dahil edilmezler. Tahmini değerin piyasa fiyatından yüksek olması durumunda satım opsiyonu, tahmini değerin piyasa fiyatından düşük olması durumunda ise alım opsiyonu kullanılacaktır.

Yazılı satım opsiyonu

63 İşletmenin kendi hisse senetlerini geri satın almasını gerektiren yazılı satım opsiyonları ve vadeli alım sözleşmeleri gibi sözleşmeler, sulandırma etkisine sahip olmaları durumunda, sulandırılmış hisse başına kazancın hesaplanması işlemine dahil edilir. Bu sözleşmelerin dönem içerisinde kârda olmaları durumunda (o dönem için kullanım veya ödeme fiyatı ortalama piyasa fiyatının üzerindedir), sulandırma etkileri aşağıdaki gibi hesaplanır:

(a) Dönemin başında, sözleşmenin koşullarını sağlayacak tutarda gelir yaratmaya yetecek sayıda adi hisse senedinin (dönem içindeki ortalama piyasa fiyatından) ihraç edileceği varsayılır;

(b) İhraçtan elde edilecek gelirin sözleşme koşullarını sağlamak (diğer bir deyişle adi hisse senetlerini geri almak) için kullanıldığı varsayılır ve

(c) İlave adi hisse senetleri (ihraç edildiği varsayılan adi hisse senetleri ile sözleşmenin koşullarının sağlanmasından elde edilen adi hisse senetlerinin sayısı arasındaki fark), sulandırılmış hisse başına kazancın hesaplanması işlemine dahil edilir.

Geriye yönelik düzeltmeler

64 Mevcut adi hisse senetlerinin veya potansiyel adi hisse senetlerinin sayısının aktifleştirme, bedelsiz ihraç veya hisse bölünmesi sonucu artması veya hisse birleşmesi sonucunda azalması durumunda, sunulan tüm dönemler için adi hisse başına kazanç ve sulandırılmış hisse başına kazancın hesaplanması işlemi, geriye yönelik olarak düzeltilir. Bu değişikliklerin, raporlama döneminden sonra fakat finansal tabloların yayınlanmak üzere onaylanmasından önce ortaya çıkmaları durumunda, cari dönemin ve

sunulan önceki dönemlerin finansal tablolarındaki hisse başına hesaplamalar yeni hisse senedi sayısına dayandırılır. Hisse başına hesaplamaların, hisse senedi sayılarındaki değişiklikleri yansıttığı kamuoyuna açıklanır. Ayrıca, sunulan tüm dönemler için, adi hisse başına kazanç ve sulandırılmış hisse başına kazanç rakamları, geriye dönük olarak düzeltilen hataların ve muhasebe politikalarında yapılan değişikliklerin etkilerine göre düzeltilir.

65 İşletme, herhangi önceki bir döneme ait sulandırılmış hisse başına kazanç tutarlarını; hisse başına kazanç hesaplamalarında kullanılan varsayımlarda değişiklik olması veya potansiyel adi hisse senetlerinin adi hisse senetlerine dönüştürülmesi durumlarında düzeltmez.

Sunum

66 Bir işletme kapsamlı gelir tablosunda, sürekli faaliyetlerinden ana ortaklığın adi hisse senedi sahiplerine düşen kâr veya zarar için adi hisse başına kazanç tutarlarını ve de sulandırılmış hisse başına kazanç rakamlarını sunar. Anılan zorunluluk, her bir adi hisse senedi sınıfının dönemin kâr veya zararının paylaşımında farklı bir hakka sahip olduğu ana ortaklığın adi hisse senedi sahiplerine ilgili dönemde düşen kâr veya zarar açısından da geçerlidir. İşletme, sunulan tüm dönemler için, adi hisse başına kazanç ve sulandırılmış hisse başına kazanç rakamlarına eşit derecede önem vererek sunar.

67 Kapsamlı gelir tablosu hazırlanan her dönemde hisse başına kazanç oranı da sunulur. Sulandırılmış hisse başına kazanç tutarlarının en azından bir dönem için sunulmuş olması durumunda, bu tutar adi hisse başına kazanca eşit dahi olsa, sunulan her bir dönem için raporlanır. Adi hisse başına kazanç tutarları ile sulandırılmış hisse başına kazanç tutarlarının birbirine eşit olması durumunda, anılan ikili gösterim, kapsamlı gelir tablosunun tek bir satırında yapılabilir.

67A TMS 1'in (Haziran 2012'de değişikliğe uğrayan) 10A Paragrafında belirtildiği üzere işletmenin kâr veya zarar kalemlerini ayrı bir tabloda sunması durumunda, adi ve sulandırılmış hisse başına kazanç 66 ve 67 nci Paragraflar uyarınca sadece bu tabloda sunulur.

68 Durdurulan bir faaliyetini raporlayan bir işletme, kapsamlı gelir tablosu veya finansal tablolara ilişkin notlarda, durdurulan faaliyeti için adi hisse başına kazanç ve hisse senetlerinde artış olması durumunda hisse başına kazanç tutarlarını açıklar.

68A TMS 1'in (Haziran 2012'de değişikliğe uğrayan) 10A Paragrafında belirtildiği üzere işletmenin kâr veya zarar kalemlerini ayrı bir tabloda sunması durumunda, durdurulan faaliyetlere ilişkin adi ve sulandırılmış hisse başına kazanç 68 inci Paragraf uyarınca bu tabloda veya dipnotlarda sunulur.

69 Bir işletme, tutarlar negatif (diğer bir deyişle hisse başına zarar) bile olsa, adi hisse başına kazanç tutarları ile sulandırılmış hisse başına kazanç tutarlarını sunar.

Açıklama

70 Bir işletme, aşağıdakileri kamuoyuna açıklar:

(a) Adi hisse başına kazanç ve sulandırılmış hisse başına kazanç hesaplamalarında pay olarak kullanılan tutarlar ile bu tutarların dönem kâr veya zararından ana ortaklığa düşen tutarla mutabakatı. Söz konusu mutabakat, hisse başına kazancı etkileyen her bir finansal araç sınıfının bireysel etkilerini de içerir.

(b) Adi hisse başına kazanç ve sulandırılmış hisse başına kazanç hesaplamalarında payda olarak kullanılan adi hisse senetleri sayısının ağırlıklı ortalaması ve bu paydaların birbiriyle mutabakatı. Söz konusu mutabakat, hisse başına kazancı etkileyen her bir finansal araç sınıfının bireysel etkilerini de içerir.

(c) Gelecekte adi hisse başına kazanç tutarlarını sulandırma potansiyeli olan, ancak sunulan dönemde (dönemlerde) bu etkiyi yapmamış olmaları nedeniyle, sulandırılmış hisse başına kazanç hesaplaması işlemlerine dahil edilmemiş araçlar (koşula bağlı çıkarılabilir hisse senetleri dahil olmak üzere).

(d) İlgili işlemlerin raporlama döneminin sonundan önce meydana gelmiş olması durumunda, 64 üncü Paragrafa göre muhasebeleştirilen, raporlama döneminden sonra meydana gelen ve dönem sonunda mevcut adi hisse senetlerinin ve potansiyel adi hisse senetlerinin sayısını önemli ölçüde değiştirebilecek olanlar haricindeki adi hisse senedi işlemleri ile potansiyel adi hisse senedi işlemleri.

71 Paragraf 70 (d)'ye yer alan işlemlere örnek olarak aşağıdakiler verilebilir:

(a) Nakit karşılığı hisse senedi ihracı;

(b) Gelirleri, raporlama dönemi sonunda mevcut borç veya imtiyazlı hisse senetlerinin geri ödenmesinde kullanılan hisse senedi ihracı;

(c) Mevcut adi hisse senetlerinin itfası;

(d) Raporlama dönemi sonunda mevcut olan potansiyel adi hisse senetlerinin adi hisse senetlerine dönüştürülmesi veya bu hakkın kullanılması;

(e) Opsiyon, hisse alma hakkı veren finansal araçlar veya dönüştürülebilir araçların ihracı ve

(f) Koşula bağlı çıkarılabilir hisse senetlerinin ihracıyla sonuçlanacak koşulların sağlanması.

Bu tür işlemler, raporlama döneminden sonra meydana gelmiş olmaları durumunda, dönemin kâr veya zararının oluşmasında kullanılan sermaye tutarını etkilemediklerinden, anılan işlemler, hisse başına kazanç tutarlarının düzeltilmesini gerektirmez.

72 Finansal araçlar ve potansiyel adi hisse senetlerinin meydana getirilmesi sonucunu doğuran diğer sözleşmeler, adi hisse başına kazanç ve sulandırılmış hisse başına kazancın ölçümünü etkileyecek koşul ve durumları içerebilir. Anılan koşul ve durumlar, potansiyel adi hisse senetlerinin sulandırma etkileri olup olmadığını, bu etkiye sahip olmaları durumunda, mevcut hisse senedi sayısının ağırlıklı ortalaması üzerindeki etkilerini ve adi hisse senedi sahiplerine düşen kâr veya zarar tutarına yapılacak herhangi bir düzeltme açısından da belirleyici olabilirler. Aksine bir kural bulunmadıkça (bakınız: "TFRS 7 *Finansal Araçlar: Açıklamalar*"), bu gibi finansal araçların ve diğer sözleşmelere ilişkin koşul ve durumların kamuoyuna açıklanması teşvik edilir.

73 Bir işletmenin, adi hisse başına kazanç ve sulandırılmış hisse başına kazanç tutarlarına ek olarak, bu Standarda göre açıklanması zorunlu olanlar dışındaki bir kapsamlı gelir tablosu kalemine ilişkin hisse başına tutarları açıklaması durumunda, söz konusu tutarlar, bu Standarda göre belirlenen ağırlıklı ortalama hisse senedi sayısı kullanılmak suretiyle hesaplanır. İlgili kaleme ilişkin adi hisse başı tutar ve sulandırılmış hisse başı tutarlar, aynı derecede önem verilmek suretiyle kamuoyuna açıklanır ve notlarda sunulur. İşletme, payın (payların), hisse başına tutarların vergi öncesi veya vergi sonrası tutarlar olup olmadığı da dahil, hesaplanma yöntemini açıklar. Kapsamlı gelir tablosunda ayrı olarak raporlanmayan bir kapsamlı gelir tablosu kaleminin kullanılması durumunda, kullanılan kalemle, kapsamlı gelir tablosunda raporlandığı kalemin birbiriyle olan mutabakatı sunulur.

73A 73 üncü Paragraf aynı zamanda, adi ve sulandırılmış hisse başına kazanç tutarlarına ek olarak, raporlanan bir kâr veya zarar kalemini kullanarak bu Standarda göre açıklanması zorunlu olanlar dışında hisse başına tutarlar açıklayan bir işletmeye de uygulanır.

Yürürlük tarihi

74 "-"

74A "-"

74B Ekim 2011'de yayımlanan TFRS 10 ve TFRS 11 *Müşterek Anlaşmalar* standartları tarafından 4, 40 ve A11 paragrafları değiştirilmiştir. TFRS 10 ve TFRS 11 uygulandığında, söz konusu değişiklikler de uygulanır.

74C TFRS 13, 8 inci paragraf ile 47A ve A2 paragrafını değiştirmiştir. Söz konusu değişiklikler TFRS 13 uygulandığında uygulanır.

74D Diğer kapsamlı gelir kalemlerinin sunumuna ilişkin TMS 1'de yapılan değişiklikler ile 4A, 67A, 68A ve 73A Paragrafları değiştirilmiştir. TMS 1'de yapılan bu değişiklikler uygulandığında, TMS 33'te yapılan söz konusu değişiklikler de uygulanır.

74E TFRS 9 (2017 Sürümü) 34'üncü paragrafı değiştirmiştir. TFRS 9 uygulandığında söz konusu değişiklik de uygulanır.

Diğer açıklamaların yürürlükten kaldırılması

75 "-"

76 "-"

EK A
Uygulama rehberi

Bu Ek, Standardın ayrılmaz bir parçasıdır.

Ana ortaklığa düşen kâr veya zarar

A1 Konsolide finansal tablolar üzerinden hisse başına kazancın hesaplanmasında, ana ortaklığa düşen kâr veya zarar, konsolide işletmenin azınlık payları düşüldükten sonraki kâr veya zararıdır.

Yeni haklar içeren ihraçlar

A2 Potansiyel adi hisse senetlerinin kullanımı ya da dönüştürülmesi sırasında adi hisse senedi çıkarılması işlemi, genellikle, prim öğesi içermez. Söz konusu durum, potansiyel adi hisse senetlerinin, işletmenin hazır kaynaklarında oransal bir değişim yaratan gerçeğe uygun değerlerden çıkarılmasından kaynaklanır. Ancak, yeni haklar içeren ihraçlarda uygulanacak fiyat, çoğu kez, ilgili hisselerin gerçeğe uygun değerinden daha düşüktür. Bu nedenle Paragraf 27 (b)'de belirtildiği üzere, yeni haklar içeren bu tür ihraç işlemleri, prim öğesi de içerir. Yeni haklar içeren bir ihracın mevcut tüm hissedarlara teklif edilmesi durumunda, anılan ihraçtan önceki tüm dönemler için hisse başına kazancın ve sulandırılmış hisse başına kazancın hesaplanmasında kullanılacak adi hisse senedi sayısı, ihraç öncesi mevcut adi hisse senedi sayısının aşağıda yer alan işlemin sonucuyla çarpılması neticesinde bulunur.

$$\frac{\text{Hakların kullanımının hemen öncesinde hisse başına gerçeğe uygun değer}}{\text{Hakların kullanılması durumunda hisse başına teorik gerçeğe uygun değer}}$$

Hisse senedi haklarının kullanılması durumunda hisse başına teorik gerçeğe uygun değer; hisselerin hakların kullanımından hemen önceki toplam gerçeğe uygun değerinin, hakların kullanımından kaynaklanan gelirlere eklenmesi sonucunda bulunacak tutarın, hakların kullanımından sonraki hisse senedi sayısına bölünmesiyle hesaplanır. Hakların, hisse senetlerinden ayrı olarak, kullanım tarihinden önce halk arasında alınıp satılmaları durumunda, gerçeğe uygun değer, hisse senetlerinin ilgili haklarla beraber alınıp satıldığı son günün kapanışında ölçülür.

Kontrol sayısı

A3 42 ve 43 üncü Paragraflarda tanımlanan kontrol sayısının uygulamasına örnek teşkil etmek açısından, bir işletmenin sürdürülen faaliyetlerinden 4.800 TL kârın, sona erdirilen faaliyetlerinden 7.200 TL zararın ve son olarak yine 2.400 TL tutarında zararın ana ortaklığa düştüğünü, diğer taraftan, anılan işletmenin mevcut 2000 adet adi hisse senedi ve 400 adet potansiyel adi hisse senedi bulunduğunu varsayalım. İşletmenin, adi hisse başına kazancı; sürdürülen faaliyetlerden 2.40 TL, sona erdirilen faaliyetlerden –3.60 TL ve sonuçta 1.20 TL zarardır. 400 adet potansiyel adi hisse senedi, sulandırılmış hisse başına kazanca dahil edilir; çünkü sonuçta sürdürülen faaliyetlerden gelen 2.00 TL'lik hisse başına kazanç, anılan 400 adet potansiyel adi hisse senedinin kâr veya zarara etkisi olmadığı varsayıldığında, sulandırma etkisine sebep olur. Sürdürülen faaliyetlere ilişkin ana ortaklığa düşen kâr, kontrol sayısını ifade ettiğinden, oluşan hisse başına kazanç tutarları bunlarla mukayese edilen adi hisse başına kazanç tutarlarına göre ters sulandırma etkisine sahip dahi olsa, diğer bir deyişle, hisse başına zarar daha az bile olsa (sona erdirilen faaliyetlerden gelen zarar için hisse başına –3.00 TL; zarar için ise hisse başına -1.00TL), işletme, söz konusu 400 adet potansiyel adi hisse senedini diğer hisse başına kazanç tutarlarının hesaplamasına dahil eder.

Adi hisse senetlerinin ortalama piyasa fiyatı

A4 Sulandırılmış hisse başına kazancın hesaplanmasında, ihraç edildikleri varsayılan adi hisse senetlerinin ortalama piyasa fiyatı, adi hisse senetlerinin dönem boyunca oluşan ortalama piyasa fiyatı esas alınarak belirlenir. Teorik olarak, bir işletmenin adi hisse senetleri ile ilgili her bir piyasa işlemi, ortalama piyasa fiyatının belirlenmesinde kullanılabilir. Ancak, pratiklik açısından haftalık ya da aylık basit bir ortalamanın kullanılması genelde yeterlidir.

A5 Genel itibariyle, piyasa kapanış fiyatları ortalama piyasa fiyatının hesaplanması için yeterlidir. Ancak, fiyatlar önemli ölçüde dalgalandığında, yüksek ve düşük fiyatların ortalaması genellikle daha uygun bir fiyat

oluşturur. Ortalama piyasa fiyatının hesaplanmasında kullanılan yöntemin, değişen koşullar nedeniyle artık iyi bir örnek teşkil etme imkanı kalmadıkça, söz konusu yöntem tutarlı bir şekilde kullanılır. Örneğin, nispeten istikrarlı fiyatların olduğu yıllar için ortalama piyasa fiyatını hesaplamada piyasa kapanış fiyatlarını kullanan bir işletme, fiyatların önemli ölçüde dalgalanmaya başlaması ve piyasa kapanış fiyatlarının artık uygun bir fiyat ortalamasına esas teşkil etmemesi durumunda, yüksek ve düşük fiyatların ortalamasını kullanabilir.

Opsiyonlar, hisse alma hakkı veren finansal araçlar ve eşdeğerleri

A6 Hem dönüştürülebilir aracın hem de dönüştürme sonrasında elde edilebilen adi hisse senetlerinin ortalama fiyatları, opsiyon ya da hisse alma hakkı veren finansal aracın uygulama fiyatının üzerinde olduğunda, opsiyonların ya da dönüştürülebilir araçları alma hakkı veren finansal araçların dönüştürülebilir araçları satın almak için kullanılacağı varsayılır. Ancak, mevcut benzeri dönüştürülebilir araçların, eğer varsa, dönüşümleri de varsayım dahilinde olmadıkça, kullanım varsayımı yapılmaz.

A7 Opsiyonlar ya da hisse alma hakkı veren finansal araçlar, uygulanacak fiyatın tamamı ya da bir kısmının ödenmesinde işletmenin (ya da ana ortaklığının veya bir bağlı ortaklığının) borç veya diğer araçlarının ihale edilmesi işlemine izin verebilir veya bunu gerekli kılabilir. Sulandırılmış hisse başına kazanç hesaplamasında, bu opsiyonlar ya da hisse alma hakkı veren finansal araçlar, aşağıdaki koşulların söz konusu olması durumunda hisse başına kazanç azalışı ya da hisse başına zarar artışı etkisini taşırlar:

(a) İlgili adi hisse senetlerinin döneme ilişkin ortalama piyasa fiyatının uygulanacak fiyatı aşması; veya

(b) İhale edilecek aracın satış fiyatı, opsiyon veya hisse alma hakkı veren finansal araç sözleşmesine göre ihale edilebilecek aracın fiyatının altındadır ve ortaya çıkan iskonto tutarı, ilgili hakkın uygulanması durumunda elde edilebilecek adi hisse senetlerinin piyasa fiyatının altında etkin bir uygulama fiyatı oluşturmuştur.

Sulandırılmış hisse başına kazancın hesaplaması işleminde, anılan opsiyonların veya hisse alma hakkı veren finansal araçların kullanıldığı ve borç ya da diğer araçların ihale edildiği varsayılır. Eğer nakit ihale, opsiyon ya da finansal araç sahibi için daha avantajlıysa ve sözleşmeler nakit ihaleye izin veriyorsa, nakit ihalenin gerçekleştiği varsayılır. İhale edilecek herhangi bir borcun faizi (vergi sonrası), paya bir düzeltme olarak eklenir.

A8 Bu tür bir yaklaşım, benzer koşullara sahip imtiyazlı hisse senetlerine ya da yatırımcıya daha avantajlı dönüşüm oranı için nakit ödeme imkanı veren dönüştürme hakkına sahip diğer araçlara da uygulanır.

A9 Bazı opsiyon ve hisse alma hakkı veren finansal araçların bağlı olduğu koşullar, bu araçların kullanılmasından kaynaklanan gelirlerin işletmenin (ya da ana ortaklığının veya bir bağlı ortaklığının) borç veya diğer araçlarının paraya çevirmesinde de uygulanmasını gerekli kılabilir. Sulandırılmış hisse başına kazancın hesaplaması işleminde, söz konusu opsiyonların veya hisse alma hakkı veren finansal araçların kullanılacağı ve gelirlerin adi hisse senetlerinin alımından ziyade, borcun ortalama piyasa fiyatından satın alınmasından kaynaklandığı varsayılır. Ancak, borcun varsayılan satın alınması işleminde kullanılan tutarın üzerinde oluştuğu, farz edilen kullanımdan kaynaklanan gelir fazlası, sulandırılmış hisse başına kazancın hesaplaması işleminde dikkate alınır (diğer bir deyişle adi hisse senetlerini geri almak için kullanılacağı varsayılır). Satın alınacağı varsayılan herhangi bir borcun faizi (vergi sonrası) paya bir düzeltme olarak eklenir.

Yazılı satım opsiyonu

A10 63 üncü Paragrafın uygulanmasına örnek teşkil etmesi açısından; bir işletmenin adi hisse senetleri üzerinde 35 TL'lik uygulama fiyatlı 120 adet yazılı satım opsiyonu olduğunu varsayalım. Adi hisse senetlerinin dönem için ortalama piyasa fiyatı 28 TL olsun. Sulandırılmış hisse başına kazancın hesaplanması işleminde, işletme, 4.200 TL'lik satım yükümlülüğünü karşılamak için dönem başında hisse senedi başına 28 TL'lik 150 adet hisse senedi ihraç ettiğini varsayar. İhraç edilen söz konusu 150 adet adi hisse senedi ile satım opsiyonunun (30 adet ilave adi hisse senedi) karşılanmasından elde edilen 120 adet adi hisse senedi arasındaki fark, sulandırılmış hisse başına kazancın hesaplaması işleminde paydaya eklenir.

Bağlı ortaklık, iş ortaklığı ve iştiraklerin araçları

A11 Bir bağlı ortaklık, iş ortaklığı veya iştirakin; bağlı ortaklık, iş ortaklığı veya iştirakin adi hisse senetlerine ya da ana ortaklık veya yatırım yapılan işletme üzerinde müşterek kontrol gücü veya önemli etkisi bulunan yatırımcının (raporlayan işletmenin) adi hisse senetlerine dönüştürülebilir potansiyel adi hisse senetleri, sulandırılmış hisse başına kazancın hesaplaması işlemine aşağıdaki şekilde dâhil edilir:

(a) Bağlı ortaklık, iş ortaklığı veya iştirak tarafından ihraç edilen ve sahiplerine, bağlı ortaklık, iş ortaklığı veya iştirakin adi hisse senetlerini elde etme olanağı veren araçlar, bağlı ortaklık, iş ortaklığı veya iştirakin hisse başına kâr hesaplamasına dahil edilir. Anılan hisse başına kazançlar,

daha sonra raporlayan işletmenin bağlı ortaklık, iş ortaklığı veya iştirakinin araçlarındaki payına göre raporlayan işletmenin hisse başına kazanç hesaplamalarına dahil edilir.

(b) Bir bağlı ortaklığın, iş ortaklığının veya iştirakin raporlayan işletmenin adi hisse senetlerine dönüştürülebilir araçları, hisse başına kazanç hesaplamaları açısından, raporlayan işletmenin potansiyel adi hisse senetleri arasında dikkate alınır. Aynı şekilde, bir bağlı ortaklık, iş ortaklığı veya iştirak tarafından raporlayan işletmenin adi hisse senetlerini satın almak için ihraç edilen opsiyonlar ve hisse alma hakkı veren finansal araçlar da, sulandırılmış hisse başına konsolide kazancın hesaplanması işleminde, raporlayan işletmenin potansiyel adi hisseleri arasında dikkate alınır.

A12 Raporlayan bir işletme tarafından ihraç edilen, bir bağlı ortaklık, iş ortaklığı veya iştirakin adi hisse senetlerine dönüştürülebilen araçların hisse başına kazanç etkisini belirlemek için, araçların dönüştürüleceği ve payın (ana ortaklığın adi özkaynak sahiplerine düşen kâr veya zarar) 33 üncü Paragrafa göre gerektiği ölçüde düzeltileceği varsayılır. Bu düzeltmelere ek olarak, pay, raporlayan işletme tarafından muhasebeleştirilen kâr veya zararda, varsayılan dönüşüm sonucunda bağlı ortaklık, iş ortaklığı veya iştirakin adi hisse senedi sayısındaki artıştan kaynaklanan herhangi bir değişime (temettü geliri veya özsermaye yönteminden kaynaklanan gelir gibi) göre düzeltilir. Sulandırılmış hisse başına kazanç hesaplamasının paydası bundan etkilenmez; çünkü raporlayan işletmenin mevcut adi hisse senetleri sayısı varsayılan dönüşüm sonucunda değişmez.

Kâra katılımlı özkaynak araçları ve ikinci sınıf adi hisse senetleri

A13 Bazı işletmelerin özkaynakları şunları içerir:

(a) Adi hisse senetlerinin temettülerine, zamanında iştirak ölçüsünde belirlenmiş bir üst limitli (örneğin hisse başına belirlenmiş bir tutara kadar, ancak bunu aşmayacak şekilde) hesaplama yöntemine (örneğin bire iki) göre katılan araçlar,

(b) Diğer bir adi hisse senedi sınıfından farklı bir temettü oranına sahip ama öncelikli veya daha üstte yer alan haklara sahip olmayan bir adi hisse senedi sınıfı.

A14 Sulandırılmış hisse başına kazancın hesaplanması için, etkinin hisse başına kazancın azalışı ya da hisse başına zararın artışı olması durumunda, A13 nolu Paragrafta adi hisse senetlerine dönüştürülebilir olduğu belirtilen araçlar için dönüşümün gerçekleştiği varsayılır. Herhangi bir adi hisse senedi sınıfına dönüştürülemeyen araçlar için, dönem kâr veya zararı, temettü hakları veya diğer dağıtılmamış kârlara ortak olma haklarına göre farklı hisse senedi sınıflarına ve kâra katılımlı özkaynak araçlarına dağıtılır. Adi hisse başına kazanç ve sulandırılmış hisse başına kazancı hesaplamak için:

(a) Ana ortaklığın adi özkaynak sahiplerine ait kâr veya zarar, her bir hisse senedi sınıfı için ilan edilen temettü tutarı ve dönem için ödenmesi gereken (örneğin ödenmemiş birikmiş temettüler) temettünün sözleşme tutarı (veya kâra katılımlı tahvil faizi) kadar düzeltilir (kâr azaltılır ve zarar artırılır).

(b) Kalan kâr veya zarar, dönemin tüm kâr veya zararı dağıtılmış gibi her bir aracın kazançtaki payı ölçüsünde adi hisse senetlerine ve kâra katılımlı özkaynak araçlarına dağıtılır. Her bir özkaynağa dayalı finansal araç sınıfına dağıtılan toplam kâr veya zarar, temettü olarak dağıtılan tutarla katılım özelliği nedeniyle dağıtılan tutarın toplanması sonucunda belirlenir.

(c) İlgili araca düşen hisse başına kazancı belirlemek için, özkaynağa dayalı her bir finansal araç sınıfına dağıtılan kâr veya zararın toplam tutarı, kazançların dağıtıldığı mevcut araç sayısına bölünür.

Sulandırılmış hisse başına kazancı hesaplamak için, ihraç edildiği varsayılan tüm potansiyel adi hisse senetleri mevcut adi hisse senetlerine dahil edilir.

Kısmen ödenmiş hisse senetleri

A15 Adi hisse senetleri, ihraç edildikleri ancak tamamen ödenmediklerinde, adi hisse başına kazancın hesaplanmasında, tamamen ödenmiş adi hisse senedine ilişkin dönem içindeki temettülere katılmaya hak kazandıkları ölçüde, adi hisse senedinin bir parçası olarak dikkate alınırlar.

A16 Sulandırılmış hisse başına kazanç hesaplanması işleminde, kısmen ödenmiş hisse senetleri, dönemin temettülerine katılmaya hak kazanmadıkları ölçüde, hisse alma hakkı veren finansal araçlar ya da opsiyonlarla eşdeğer bir muameleye tabi tutulurlar. Ödenmeyen bakiyenin, adi hisse senetlerini satın almak için kullanılan gelirleri temsil ettiği varsayılır. Sulandırılmış hisse başına kazançta yer verilen hisse senedi sayısı, çıkarılan hisse senetleri sayısı ile satın alınacağı varsayılan hisse senetleri sayısı arasındaki farktır.